

DYREKTYWA 96/9/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 11 marca 1996 r.

w sprawie ochrony prawnej baz danych*

(Dz.U.UE L z dnia 27 marca 1996 r.)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 57 ust. 2, art. 66 i 100a,

uwzględniając wniosek Komisji⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 189b Traktatu⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

1) Bazy danych są obecnie niedostatecznie chronione we wszystkich Państwach Członkowskich przez obowiązujące przepisy; taka ochrona, tam gdzie istnieje, ma różne właściwości.

2) Takie różnice w prawnej ochronie baz danych, udzielanej przez ustawodawstwo Państw Członkowskich, wywierają bezpośrednio negatywny wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego w odniesieniu do baz danych, w szczególności na swobodę osób fizycznych i prawnych w dostarczaniu *on-line* baz danych towarów i usług na podstawie ujednoliconych ustaleń prawnych w całej Wspólnocie; różnice takie mogą stać się znacznie wyraźniejsze, gdy Państwa Członkowskie wprowadzą nowe przepisy w tej dziedzinie, która obecnie nabiera coraz bardziej międzynarodowego wymiaru.

3) Należy usunąć istniejące różnice zakłócające funkcjonowanie rynku wewnętrznego oraz należy zapobiec powstawaniu nowych, natomiast nie należy usuwać ani zapobiegać powstawaniu różnic niewywierających negatywnego wpływu na funkcjonowanie rynku wewnętrznego ani na rozwój rynku informatycznego we Wspólnocie.

4) W Państwach Członkowskich ochrona praw autorskich baz danych istnieje w różnych formach, zgodnie z obowiązującymi przepisami lub orzecznictwem, oraz, jeśli między Państwami Członkowskimi utrzymują się różnice w ustawodawstwie w odniesieniu do zakresu oraz warunków ochrony, takie niezharmonizowane prawa własności intelektualnej mogą zapobiegać swobodnemu przepływowi towarów i usług we Wspólnocie.

5) Prawo autorskie pozostaje właściwą formą wyłącznego prawa autorów, którzy stworzyli bazy danych.

6) W braku zharmonizowanego systemu legislacji lub orzecznictwa odnoszącego się do nieuczciwej konkurencji potrzebne są inne środki w celu zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu danych i/lub wtórnemu ich wykorzystaniu.

7) Sporządzanie bazy danych wymaga zaangażowania znacznych zasobów ludzkich, środków technicznych i finansowych, podczas gdy takie bazy danych mogą być kopiowane lub można mieć do nich dostęp, ponosząc tylko ułamkową część kosztu potrzebnego do ich niezależnego sporządzenia.

8) Nieuprawnione pobieranie danych i/lub wtórne ich wykorzystywanie stanowi działanie mogące mieć poważne gospodarcze i techniczne konsekwencje.

9) Bazy danych są istotnym narzędziem w rozwoju rynku informatycznego we Wspólnocie; narzędzie to będzie również używane w wielu innych dziedzinach.

10) We Wspólnocie i na całym świecie wykładniczy wzrost ilości informacji zbieranych i przetwarzanych rocznie we wszystkich sektorach handlu i przemysłu wymaga inwestycji we wszystkich Państwach Członkowskich w zaawansowane systemy przetwarzania informacji.

11) Obecnie istnieją znaczne dysproporcje w poziomie inwestycji w sektorze baz danych, zarówno między Państwami Członkowskimi, jak i między Wspólnotą a największymi producentami baz danych w państwach trzecich.

12) Takie inwestycje w nowoczesne systemy przechowywania i przetwarzania danych nie będą dokonywane we Wspólnocie, jeżeli nie wprowadzi się stabilnego oraz jednolitego, prawnego systemu ochrony praw twórców baz danych.

13) Niniejsza dyrektywa obejmuje ochroną zbiory, zwane czasem "kompilacją", składające się z utworów, danych lub innych materiałów, które mogą być za pomocą różnych środków, w tym elektronicznych, elektromagnetycznych lub elektrooptycznych, a także analogicznych procesów porządkowane, przechowywane lub udostępniane.

14) Ochrona na mocy niniejszej dyrektywy powinna objąć również nieelektroniczne bazy danych.

15) Kryteria stosowane do określenia, czy baza danych powinna być chroniona przez prawo autorskie, powinny uwzględniać, że dobór lub układ zawartości bazy danych stanowi intelektualną twórczość autora; taka ochrona powinna objąć strukturę bazy danych.

16) W celu określenia, czy baza danych ma podlegać ochronie prawa autorskiego, nie powinno się stosować kryteriów innych niż oryginalność utworu, w sensie intelektualnej twórczości autora, w szczególności nie powinno się stosować kryteriów estetycznych lub jakościowych.

17) Pojęcie "baza danych" należy rozumieć tak, aby obejmowało zbiory utworów literackich, artystycznych, muzycznych oraz zbiory innych materiałów, takich jak teksty, dźwięki, obrazy, liczby, fakty oraz dane; pojęcie to powinno obejmować zbiory niezależnych utworów, danych lub innych materiałów uporządkowanych systematycznie lub metodycznie, dostępnych indywidualnie; zarejestrowanie utworu audiowizualnego, filmowego, literackiego lub muzycznego jako takie nie jest objęte zakresem niniejszej dyrektywy.

18) Niniejsza dyrektywa jest bez uszczerbku dla wolności autorów w zakresie decydowania, czy i w jaki sposób zezwoli na włączenie swoich utworów do bazy danych, w szczególności czy udzielone upoważnienie jest upoważnieniem wyłącznym; ochrona baz danych na mocy prawa *sui generis* jest bez uszczerbku dla istniejących praw w odniesieniu do ich zawartości, w szczególności w przypadku, gdy autor lub posiadacz praw pokrewnych, na podstawie niewyłącznej umowy, zezwala na włączenie do bazy danych niektórych swoich utworów lub przedmiotu, w stosunku do których służy mu prawo pokrewne, strona trzecia może te utwory lub przedmiot wykorzystać, pod warunkiem otrzymania wymaganej zgody autora lub posiadacza praw pokrewnych, bez odwołania się do prawa *sui generis* twórcy bazy danych, zakazującego takiego działania, pod warunkiem że te utwory lub przedmioty ani nie zostały pobrane z bazy danych, ani nie są w oparciu o bazę wtórnie wykorzystywane.

19) W zasadzie zestawienie kilku nagrań muzycznych wykonanych na płycie kompaktowej nie jest objęte zakresem niniejszej dyrektywy, zarówno dlatego, że jako kompilacja nie spełnia warunków do ochrony praw autorskich, jak i dlatego, że nie przedstawia dość znacznych nakładów inwestycyjnych, aby kwalifikować się na mocy prawa *sui generis*.

20) Ochrona na mocy niniejszej dyrektywy może również stosować się do materiałów niezbędnych do funkcjonowania lub konsultowania niektórych baz danych, takich jak np. tezaurus i systemy indeksacji.

21) Ochrona przewidziana w niniejszej dyrektywie dotyczy baz danych, w których utwory, dane lub inne materiały zostały zgromadzone systematycznie lub metodycznie; nie jest konieczne, aby materiały te fizycznie były przechowywane w sposób zorganizowany.

22) Elektroniczne bazy danych, w rozumieniu niniejszej dyrektywy, mogą również obejmować nośniki takie, jak CD-ROM i płyty kompaktowe.

23) Pojęcie "baza danych" nie powinno obejmować programów komputerowych użytych do sporządzania lub funkcjonowania baz danych, które są chronione na mocy dyrektywy Rady 91/250/EWG z dnia 14 maja 1991 r. w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych⁽⁴⁾.

24) Wynajem i wypożyczanie baz danych w dziedzinie prawa autorskiego i praw pokrewnych jest objęte wyłącznie dyrektywą Rady 92/100/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej⁽⁵⁾.

25) Okres ochrony prawem autorskim jest objęty dyrektywą Rady 93/98/EWG z dnia 29 października 1993 r. w sprawie harmonizacji czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych⁽⁶⁾.

26) Utwory chronione prawem autorskim i przedmioty chronione prawami pokrewnymi włączone do bazy danych pozostają pomimo to chronione odpowiednimi prawami wyłącznymi i nie mogą być włączone lub pobrane z bazy danych bez zezwolenia uprawnionego albo jego następców prawnych.

27) Prawo autorskie do tych utworów i prawa pokrewne przedmiotów, które zostały włączone do bazy danych, nie jest w żaden sposób naruszone istnieniem oddzielnego prawa do wyboru lub układu utworów oraz przedmiotów w bazie danych.

28) Prawa do autorstwa utworu osoby fizycznej, która sporządziła bazę danych, należą do autora i powinny być wykonywane zgodnie prawem Państw Członkowskich oraz przepisów Konwencji Berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych; takie prawa do autorstwa utworu pozostają poza zakresem niniejszej dyrektywy.

29) Ustalenia stosowane do baz danych sporządzonych przez pracowników pozostawia się uznaniu Państw Członkowskich; dlatego żaden przepis w niniejszej dyrektywie nie stanowi przeszkody, aby Państwa Członkowskie zastrzegły w swoich przepisach, iż w przypadku gdy baza danych jest sporządzona przez pracownika, w ramach wykonywania obowiązków służbowych lub w wykonywaniu poleceń pracodawcy, pracodawca jest wyłącznie uprawniony do wykorzystywania wszystkich praw majątkowych dotyczących tak sporządzonej bazy danych, chyba że umowa stanowi inaczej.

30) Wyłączne prawa autora powinny również zawierać prawo do określania sposobu, w jaki utwór będzie wykorzystywany, i przez kogo, w szczególności prawo do kontrolowania rozpowszechniania jego utworu osobom nieuprawnionym.

31) Ochrona baz danych przez prawo autorskie obejmuje również udostępnianie baz danych w inny sposób niż rozpowszechnianie kopii.

32) Państwa Członkowskie zobowiązane są do zapewnienia, aby przepisy krajowe były co najmniej materialnie równoważne w przypadku czynności podlegającym ograniczeniom przewidzianym w niniejszej dyrektywie.

33) W przypadku bazy danych *on-line*, wchodzącej w zakres świadczenia usług, nie występuje kwestia wyczerpania prawa do rozpowszechniania; stosuje się to również do materialnych kopii takiej bazy danych, sporządzonych przez korzystającego z takiej usługi, za zgodą uprawnionego; inaczej niż w przypadku CD-ROM-ów lub płyt kompaktowych, gdzie własność intelektualna jest połączona z materialnym nośnikiem, mianowicie z towarem, każda usługa *on-line* jest w rzeczywistości czynnością, która musi podlegać upoważnieniu w przypadku, gdy prawo autorskie tak przewiduje.

34) Jednak gdy uprawniony decyduje się na udostępnienie kopii bazy danych użytkownikowi, czy to w formie usługi *on-line*, czy przy użyciu innych środków rozpowszechniania, legalny użytkownik musi mieć dostęp do i możliwość korzystania z bazy danych do celów oraz w sposób ustalony w umowie zawartej z uprawnionym, nawet jeżeli taki dostęp czy korzystanie wymaga wykonywania w inny sposób zastrzeżonych czynności.

35) Należy sporządzić wykaz wyjątków od zastrzeżonych czynności, uwzględniając fakt, iż prawo autorskie, objęte niniejszą dyrektywą, stosuje się jedynie do wyboru lub układu zawartości bazy danych; Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia takich wyjątków w niektórych przypadkach; jednakże taka możliwość powinna być wykorzystywana zgodnie z Konwencją Berneńską i tylko w takim zakresie, w jakim wyjątki dotyczą struktury bazy danych; należy dokonać rozróżnienia między wyjątkami dotyczącymi użytku osobistego i wyjątkami dotyczącymi kopiowania do użytku osobistego, które w niektórych Państwach Członkowskich objęte są zakresem ustawodawstwa krajowego dotyczącego opłat od niezapisanych nośników lub urządzeń nagrywających.

36) W rozumieniu niniejszej dyrektywy pojęcie "badania naukowe" obejmuje zarówno nauki przyrodnicze, jak i nauki humanistyczne.

37) Niniejsza dyrektywa nie narusza art. 10 ust. 1 Konwencji Berneńskiej.

38) Coraz częstsze korzystanie z technologii zapisu cyfrowego naraża producenta bazy danych na ryzyko elektronicznego kopiowania jej zawartości oraz zmiany układu danych bazy elektronicznie, bez jego zezwolenia, w celu sporządzenia bazy danych o identycznej zawartości, która jednakże nie narusza prawa autorskiego do układu bazy danych.

39) W uzupełnieniu do ochrony prawem autorskim oryginalnego wyboru lub zestawienia zawartości bazy danych niniejsza dyrektywa ma na celu zabezpieczenie pozycji producentów baz danych przed przywłaszczeniem rezultatów jego finansowych i zawodowych inwestycji, dokonanych w celu uzyskania i zgromadzenia zawartości bazy danych, poprzez ochronę całości lub istotnej części bazy danych przed niektórymi działaniami użytkownika lub konkurenta.

40) Celem prawa *sui generis* jest zapewnienie ochrony każdej inwestycji dokonanej w celu uzyskania, zweryfikowania lub przedstawienia zawartości bazy danych przez oznaczony czas trwania prawa; taka inwestycja może polegać na zaangażowaniu zasobów finansowych i/lub wydatkowaniu czasu, wysiłku i energii.

41) Celem prawa *sui generis* jest zapewnienie producentowi bazy danych możliwości zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu danych i/lub wtórnemu ich wykorzystaniu w całości lub w istotnej części; producent bazy danych podejmuje inicjatywę oraz ponosi ryzyko inwestowania; wyłącza to w szczególności podwykonawców z definicji producenta.

42) Szczególne prawo zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu danych i/lub wtórnemu ich wykorzystaniu dotyczy tych czynności użytkownika, które wykraczają poza jego uzasadnione prawnie uprawnienia i w związku z tym szkodzą inwestycji; prawo zakazania pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania w całości lub istotnej części zawartości bazy danych dotyczy nie tylko produkcji pirackiego produktu konkurencyjnego, ale również każdego użytkownika, który poprzez swoje czynności powoduje znaczne szkody, szacowane jakościowo lub ilościowo, w inwestycji.

43) W przypadku transmisji *on-line* prawo do zakazania wtórnego wykorzystania danych nie zostaje wyczerpane ani w odniesieniu do bazy danych, ani w odniesieniu do materialnej kopii bazy danych lub jej części, sporządzonej przez adresata transmisji za zgodą uprawnionego.

44) Gdy prezentacja na ekranie danych wymaga stałego lub czasowego przeniesienia całości lub jej istotnej części bazy danych na inny nośnik, czynność ta wymaga upoważnienia przez uprawnionego.

45) Prawo zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu danych i/lub wtórnemu ich wykorzystaniu nie może w żaden sposób prowadzić do rozszerzenia ochrony prawa autorskiego na same fakty lub dane.

46) Istnienie prawa do zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu i/lub wtórnemu wykorzystaniu w całości lub w istotnej części utworu, danych lub materiałów z bazy danych nie powinno prowadzić do stworzenia nowego prawa do utworów, danych i materiałów.

47) W interesie konkurencji między dostawcami produktów i usług informatycznych nie wolno zapewniać ochrony na mocy prawa *sui generis* w taki sposób, który ułatwiałby nadużywanie pozycji dominującej, w szczególności w odniesieniu do tworzenia i rozpowszechniania nowych produktów i usług mających wartość intelektualną, dokumentalną, techniczną, gospodarczą lub handlową; przepisy niniejszej dyrektywy są bez uszczerbku dla stosowania wspólnotowych lub krajowych reguł konkurencji.

48) Cel niniejszej dyrektywy, którym jest zapewnienie właściwego i jednakowego poziomu ochrony baz danych jako środków do zabezpieczenia wynagrodzenia producenta bazy danych, różni się od celu dyrektywy Parlamentu Europejskiego 95/46/WE oraz dyrektywy Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych⁽⁷⁾, która ma zapewniać swobodny obrót danymi osobowymi na podstawie zharmonizowanych zasad mających na celu ochronę podstawowych praw, mianowicie prawa do prywatności, które jest uznane przez art. 8 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności; przepisy niniejszej dyrektywy są bez uszczerbku dla przepisów ochrony danych.

49) Bez względu na prawo zapobiegania pobieraniu danych i/lub wtórnemu ich wykorzystaniu w całości lub w istotnej części należy ustanowić, iż producent bazy danych lub uprawniony nie mogą zabronić legalnemu użytkownikowi bazy danych pobierania danych i wtórnego wykorzystania w nieistotnej części; jednakże ten użytkownik nie może w sposób nieuzasadniony naruszać słuszných interesów uprawnionego z tytułu prawa *sui generis* lub z tytułu prawa autorskiego albo praw pokrewnych w odniesieniu do utworu lub przedmiotu stanowiącego zawartość bazy danych.

50) Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia wyjątków od prawa zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu danych i/lub wtórnemu ich wykorzystaniu w całości lub w istotnej części, w przypadku pobierania danych do użytku osobistego, w charakterze ilustracji do celów dydaktycznych lub badawczych lub w przypadku gdy pobieranie danych i/lub wtórne ich wykorzystanie dokonywane jest w interesie bezpieczeństwa publicznego lub do celów procedur administracyjnych lub sądowych; takie działania nie mogą mieć celu handlowego oraz nie mogą naruszać wyłącznego prawa producenta do korzystania z bazy danych.

51) Państwa Członkowskie mające możliwość zezwolenia legalnemu użytkownikowi bazy danych na pobieranie danych w istotnej części w charakterze ilustracji w celach dydaktycznych lub badawczych mogą ograniczyć takie zezwolenie do niektórych kategorii instytucji dydaktycznych lub naukowych.

52) Te Państwa Członkowskie, które mają szczególne zasady przewidujące prawo porównywalne do prawa *sui generis*, przewidzianego w niniejszej dyrektywie, powinny uzyskać zezwolenie na utrzymanie, w zakresie, w jakim to dotyczy nowego prawa, wyjątków tradycyjnie określonych przez te zasady.

53) Ciężar dowodu dotyczącego dnia ukończenia sporządzania bazy danych spoczywa na producencie bazy danych.

54) Ciężar dowodu, że spełnione są kryteria pozwalające uznawać istotną zmianę zawartości bazy danych za istotną nową inwestycję, spoczywa na producencie danej bazy danych.

55) Istotna nowa inwestycja, wymagająca nowego okresu ochrony, może również obejmować istotną weryfikację zawartości bazy danych.

56) Prawo zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu danych i/lub wtórnemu ich wykorzystaniu stosuje się do baz danych, których producenci są obywatelami państw trzecich lub zwykle zamieszkują w takich krajach, oraz do baz danych sporządzonych przez osoby prawne niemające siedziby, w rozumieniu Traktatu, w Państwie Członkowskim, jedynie gdy takie państwa trzecie zapewniają porównywalną ochronę baz danych sporządzonych przez obywateli lub osoby zwykle zamieszkujące na terytorium Wspólnoty.

57) Poza środkami zaradczymi przewidzianymi na mocy przepisów Państw Członkowskich, w przypadku naruszenia prawa autorskiego lub innych praw, Państwa Członkowskie powinny ustanowić odpowiednie środki zaradcze dotyczące nieuprawnionego pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania.

58) W uzupełnieniu ochrony przyznanej na mocy niniejszej dyrektywy dla struktury bazy danych na podstawie prawa autorskiego oraz ochrony jej zawartości przed nieuprawnionym pobieraniem danych i/lub wtórnym ich wykorzystaniem na mocy prawa *sui generis* inne przepisy prawne Państw Członkowskich odnośnie do dostarczania towarów i usług związanych z bazą danych stosuje się nadal.

59) Niniejsza dyrektywa jest bez uszczerbku dla stosowania przewidzianych przez ustawodawstwo Państw Członkowskich zasad dotyczących nadawania programów audiowizualnych, w odniesieniu do baz danych, których zawartość stanowią utwory audiowizualne.

60) Niektóre Państwa Członkowskie obecnie chronią, na mocy przepisów prawa autorskiego, bazy danych, które nie spełniają kryteriów kwalifikowania się do ochrony prawa autorskiego, ustanowionej w niniejszej dyrektywie; nawet jeżeli bazy danych, których to dotyczy, kwalifikują się do ochrony na mocy prawa ustanowionego w niniejszej dyrektywie w celu zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu danych i/lub wtórnemu ich wykorzystaniu, okres ochrony na mocy tego prawa jest znacznie krótszy niż okres, z którego korzystają na mocy obecnie obowiązujących przepisów krajowych; skutkiem harmonizacji kryteriów określenia, czy baza danych ma być chroniona na podstawie prawa autorskiego, nie może być skrócenie okresu ochrony, z którego obecnie korzystają uprawnieni, których to dotyczy; należy ustanowić w tym celu odstępstwo; skutki takiego odstępstwa muszą być ograniczone do terytoriów zainteresowanych Państw Członkowskich,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

ZAKRES

Artykuł 1

Zakres

1. Niniejsza dyrektywa dotyczy ochrony prawnej bazy danych w każdej formie.

2. Do celów niniejszej dyrektywy "baza danych" oznacza zbiór niezależnych utworów, danych lub innych materiałów uporządkowanych w sposób systematyczny lub metodyczny, indywidualnie dostępnych środkami elektronicznymi lub innymi sposobami.

3. Ochrona na mocy niniejszej dyrektywy nie ma zastosowania do programów komputerowych użytych do sporządzania lub funkcjonowania baz danych dostępnych środkami elektronicznymi.

Artykuł 2

Ograniczenia w odniesieniu do zakresu

Niniejsza dyrektywa stosuje się bez uszczerbku dla wspólnotowych przepisów, dotyczących:

- a) ochrony prawnej programów komputerowych;
- b) prawa najmu i prawa wypożyczania oraz niektórych praw pokrewnych do prawa autorskiego w dziedzinie własności intelektualnej;
- c) okresu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych.

ROZDZIAŁ II

PRAWO AUTORSKIE

Artykuł 3

Przedmiot ochrony

1. Zgodnie z niniejszą dyrektywą bazy danych, które, z powodu wyboru lub uporządkowania ich zawartości, stanowią własną intelektualną twórczość autora, podlegają jako takie ochronie prawa autorskiego. Żadnych innych kryteriów nie stosuje się do określenia ich kwalifikowania się do tej ochrony.

2. Ochrona baz danych na podstawie prawa autorskiego przewidziana w niniejszej dyrektywie nie rozciąga się na ich zawartość i jest bez uszczerbku dla wszelkich praw dotyczących tej zawartości.

Artykuł 4

Autorstwo bazy danych

1. Autorem bazy danych jest osoba fizyczna lub grupa osób fizycznych, które sporządziły bazę lub, w przypadku gdy przepisy Państw Członkowskich na to zezwalają, osoba prawna, wskazana jako uprawniony na mocy tych przepisów.

2. W przypadku gdy przepisy Państwa Członkowskiego uznają utwory zbiorowe, prawa gospodarcze przysługują osobie, której przysługuje prawo autorskie.

3. W odniesieniu do bazy danych sporządzonej wspólnie przez grupę osób fizycznych prawa wyłączne przysługują im wspólnie.

Artykuł 5

Czynności zastrzeżone

W odniesieniu do sposobu wyrażenia bazy danych, która jest chroniona prawem autorskim, autor bazy danych ma wyłączne prawo do dokonywania lub upoważniania do:

- a) czasowego lub trwałego zwielokrotniania, w jakikolwiek sposób lub w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;
- b) tłumaczenia, opracowania, porządkowania i wszelkich innych przeróbek;
- c) publicznego rozpowszechniania w jakiejkolwiek formie bazy danych lub jej kopii. Pierwsza sprzedaż kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do kontrolowania odsprzedaży tej kopii we Wspólnocie;
- d) każdego publicznego udostępniania, wyświetlania lub przedstawiania;
- e) każdego publicznego zwielokrotniania, rozpowszechniania, udostępniania, wyświetlania lub przedstawiania wyników czynności określonych w lit. b).

Artykuł 6

Wyjątki od czynności zastrzeżonych

1. Dokonanie którejkolwiek z czynności wymienionych w art. 5 przez legalnego użytkownika bazy danych lub jej kopii nie wymaga upoważnienia przez autora bazy danych, jeśli są one niezbędne do celów dostępu do zawartości baz danych i normalnego korzystania z tej zawartości przez legalnego użytkownika. W przypadku gdy legalny użytkownik upoważniony jest do korzystania tylko z części baz danych, niniejszy przepis stosuje się jedynie do tej części.

2. Państwa Członkowskie mają możliwość ustanowienia ograniczeń dotyczących praw określonych w art. 5 w następujących przypadkach:

- a) zwielokrotniania do użytku osobistego innych niż elektroniczne bazy danych;
- b) korzystania z baz danych wyłącznie w charakterze ilustracji w celach dydaktycznych lub badawczych, tak długo jak wskazane jest źródło oraz w zakresie uzasadnionym przez niehandlowy cel, który ma być osiągnięty;
- c) korzystania do celów bezpieczeństwa publicznego albo do celów postępowania administracyjnego lub sądowego;
- d) inne wyjątki w zakresie prawa autorskiego, tradycyjnie dopuszczane na mocy prawa krajowego, bez uszczerbku dla lit. a), b) i c).

3. Zgodnie z Konwencją Berneńską o ochronie dzieł literackich i artystycznych niniejszy artykuł nie może być interpretowany tak, aby możliwe było jego stosowanie w sposób, który bez uzasadnienia narusza słusne interesy uprawnionego lub pozostaje w sprzeczności z normalnym korzystaniem z bazy danych.

ROZDZIAŁ III

PRAWO SUI GENERIS

Artykuł 7

Przedmiot ochrony

1. Państwa Członkowskie ustanawiają prawo dla producenta bazy danych, wymagającej jakościowej i/lub ilościowej, istotnej inwestycji dla uzyskania weryfikacji lub prezentacji jej zawartości, prawo do ochrony przed pobieraniem danych i/lub wtórnym ich wykorzystaniem w całości lub w istotnej części, co do jakości i/lub ilości.

2. Do celów niniejszego rozdziału:

- a) "pobieranie danych" oznacza stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie;

- b) "wtórne wykorzystanie" oznacza każdą formę publicznego udostępnienia całości lub istotnej części zawartości bazy danych, przez rozpowszechnianie kopii, przez najem, transmisję *on-line* lub w innej formie. Pierwsza sprzedaż kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do kontrolowania dalszej odsprzedaży tej kopii we Wspólnocie.

Wypożyczanie do użytku publicznego nie jest pobieraniem danych lub wtórnym ich wykorzystaniem.

3. Prawo określone w ust. 1 może być przeniesione, odstąpione lub udzielone na podstawie licencji umownej.

4. Prawo przewidziane w ust. 1 stosuje się niezależnie od tego, czy określona baza danych kwalifikuje się do ochrony na podstawie prawa autorskiego lub innych praw. Ponadto prawo to stosuje się niezależnie od kwalifikowania się zawartości danej bazy danych do ochrony na podstawie prawa autorskiego lub innych praw. Ochrona baz danych na mocy prawa określonego w ust. 1 jest bez uszczerbku dla praw istniejących w odniesieniu do ich zawartości.

5. Niedozwolone jest powtarzające się i systematyczne pobieranie danych i/lub wtórne ich wykorzystanie w nieistotnej części, jeśli czynności te są sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub w sposób nieuzasadniony naruszają słusne interesy producenta bazy danych.

Artykuł 8

Prawa i obowiązki legalnych użytkowników

1. Producent bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie może stać na przeszkodzie legalnemu użytkownikowi bazy danych do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystywania w nieistotnej części w jakimkolwiek celu, co do jakości i/lub ilości. W przypadku gdy legalny użytkownik jest uprawniony do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania jedynie w części, niniejszy ustęp stosuje się tylko do tej części.

2. Legalny użytkownik bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie może dokonywać czynności sprzecznych z normalnym korzystaniem z bazy danych ani w sposób nieuzasadniony naruszać słuszných interesów producenta bazy danych.

3. Legalny użytkownik bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie może powodować naruszeń praw posiadacza prawa autorskiego lub praw pokrewnych w odniesieniu do utworów lub przedmiotów stanowiących zawartość bazy danych.

Artykuł 9

Wyjątki od prawa *sui generis*

Państwa Członkowskie mogą zastrzec, że legalni użytkownicy bazy danych, publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób, mogą, bez upoważnienia przez producenta, pobierać dane lub wtórnie je wykorzystywać w istotnej części:

- a) w przypadku pobierania danych do użytku osobistego nieelektronicznych baz danych;
- b) w przypadku pobierania w charakterze ilustracji w celach dydaktycznych lub badawczych, tak długo jak wskazane jest źródło i o ile odbywa się to w zakresie uzasadnionym przez niehandlowy cel, który ma być osiągnięty;
- c) w przypadku pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania do celów bezpieczeństwa publicznego, postępowania administracyjnego lub sądowego.

Artykuł 10

Okres ochrony

1. Prawo przewidziane w art. 7 rozpoczyna bieg od dnia zakończenia sporządzania bazy danych. Prawo to wygasa po piętnastu latach następujących po dniu 1 stycznia roku następującego po dniu zakończenia sporządzenia bazy danych.

2. W przypadku bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób przed wygaśnięciem terminu, przewidzianego w ust. 1, okres ochrony tego prawa upływa po piętnastu latach następujących po dniu 1 stycznia roku następującego po pierwszym publicznym udostępnieniu bazy danych.

3. Każda istotna zmiana zawartości bazy danych, co do jakości lub ilości, w tym każda istotna zmiana wynikająca z nagromadzenia sukcesywnych uzupełnień, usunięć lub poprawek, w wyniku których baza danych może być uznana za istotną nową inwestycję, co do jakości lub ilości, kwalifikuje bazę danych stworzoną w wyniku tej inwestycji do własnego okresu ochrony.

Artykuł 11

Beneficjenci ochrony na mocy prawa *sui generis*

1. Prawo przewidziane w art. 7 stosuje się do baz danych, których producenci albo uprawnieni są obywatelami Państwa Członkowskiego lub zwykle zamieszkują na terytorium Wspólnoty.

2. Ustęp 1 stosuje się również do spółek utworzonych zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego, które posiadają siedzibę, zarząd lub przedsiębiorstwo główne wewnątrz Wspólnoty; jednakże w przypadku gdy taka spółka ma jedynie swoją siedzibę na terytorium Wspólnoty, jej działalność musi mieć istotny związek z gospodarką Państwa Członkowskiego.

3. Rada, na wniosek Komisji, może zawrzeć porozumienia rozciągające prawo przewidziane w art. 7 na bazy danych sporządzone w państwach trzecich, a nieobjęte przepisami ust. 1 i 2. Okres jakiegokolwiek ochrony rozciągnięty na bazy danych na mocy tej procedury nie może przekroczyć tego dostępnego na podstawie art. 10.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY WSPÓLNE

Artykuł 12

Środki prawne

Państwa Członkowskie ustanawiają właściwe odpowiednie środki prawne w odniesieniu do naruszeń praw przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 13

Dalsze stosowanie innych przepisów prawnych

Niniejsza dyrektywa jest bez uszczerbku dla przepisów dotyczących w szczególności prawa autorskiego, praw pokrewnych do praw autorskich oraz wszelkich innych praw lub obowiązków dotyczących danych, utworów lub innych materiałów włączonych do baz danych, praw patentowych, znaków towarowych, praw wzorów przemysłowych, ochrony narodowych dóbr kultury, praw dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz nieuczciwej konkurencji, tajemnic handlowych, obronności, poufności, ochrony danych osobowych oraz prywatności, dostępu do dokumentów publicznych oraz prawa umów.

Artykuł 14

Stosowanie w czasie

1. Ochrona na podstawie niniejszej dyrektywy, odnośnie do prawa autorskiego, stosuje się również do baz danych sporządzonych przed dniem określonym w art. 16 ust. 1, a które w tym dniu spełniają wymagania ustanowione w niniejszej dyrektywie odnośnie do ochrony praw autorskich do baz danych.

2. Bez względu na ust. 1 w przypadku gdy baza danych chroniona na mocy przepisów prawa autorskiego w Państwie Członkowskim w dniu opublikowania niniejszej dyrektywy nie spełnia kryteriów kwalifikujących ją do ochrony prawa autorskiego ustanowionej w art. 3 ust. 1, niniejsza dyrektywa nie ma skutku ograniczającego w Państwie Członkowskim pozostałego okresu ochrony udzielonego na mocy tych przepisów.

3. Ochrona na podstawie przepisów niniejszej dyrektywy, odnośnie do prawa przewidzianego w art. 7, jest również dostępna w odniesieniu do baz danych, których sporządzanie zostało ukończone nie wcześniej niż piętnaście lat przed dniem określonym w art. 16 ust. 1, a które w tym dniu spełniały wymagania ustanowione w art. 7.

4. Ochrona przewidziana w ust. 1 i 3 jest bez uszczerbku dla wszelkich czynności, które zostały podjęte, oraz dla praw, które zostały nabyte przed dniem określonym w tych ustępach.

5. W przypadku bazy danych, której sporządzenie zostało ukończone nie wcześniej niż piętnaście lat przed dniem określonym w art. 16 ust. 1, okres ochrony na mocy prawa przewidzianego w art. 7 wygasa po piętnastu latach od dnia 1 stycznia roku następującego po tym dniu.

Artykuł 15

Wiążący charakter niektórych przepisów

Wszelkie przepisy umowne sprzeczne z art. 6 ust. 1 oraz art. 8 są nieważne.

Artykuł 16

Przepisy końcowe

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 1 stycznia 1988 r.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

3. Nie później niż do końca trzeciego roku po dniu określonym w ust. 1, a następnie co trzy lata, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy, w którym, między innymi, na podstawie szczególnych informacji przedstawionych przez Państwa Członkowskie, zbada w szczególności stosowanie prawa *sui generis*, w tym art. 8 i 9, oraz sprawdzi w szczególności, czy stosowanie tego prawa prowadzi do nadużycia pozycji dominującej lub do innego naruszenia wolnej konkurencji, które uzasadniałoby podjęcie właściwych środków, w tym ustanowienie ustaleń dotyczących licencji niedobrowolnych. Tam gdzie to stosowne, Komisja przedkłada propozycje dostosowania niniejszej dyrektywy zgodnie z rozwojem w dziedzinie baz danych.

Artykuł 17

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Strasbourgu, dnia 11 marca 1996 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

K. HÄNSCH

L. DINI

Przewodniczący

Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. C 156 z 23.6.1992, str. 4 oraz Dz.U. C 308 z 15.11.1993, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 19 z 25.1.1993, str. 3.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 23 czerwca 1993 r. (Dz.U. C 194 z 19.7.1993, str. 144), wspólne stanowisko Rady z dnia 10 lipca 1995 r. (Dz.U. C 288 z 30.10.1995, str. 14), decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 grudnia 1995 r. (Dz.U. C 17 z 22.1.1996) oraz decyzja Rady z dnia 26 lutego 1996 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 122 z 17.5.1991, str. 42. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 93/98/EWG (Dz.U. L 290 z 24.11.1993, str. 9).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 346 z 27.11.1992, str. 61.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 290 z 24.11.1993, str. 9.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, str. 31.

Przypisy:

* Z dniem 1 listopada 2003 r. ochrona baz prawnych przewidziana w niniejszej dyrektywie została rozszerzona na wyspę Man zgodnie z Porozumieniem w formie wymiany listów między Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w imieniu Wyspy Man i Wspólnotą Europejską rozszerzającym na Wyspę Man ochronę prawną baz danych przewidzianą w rozdziale III dyrektywy 96/9/WE (Dz.U.UE.L.2003.89.12).

© European Communities (Wspólnoty Europejskie), <http://eur-lex.europa.eu/>
Za autentyczne uważa się wyłącznie przepisy prawne Unii Europejskiej opublikowane w papierowych wydaniach Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej.